

مجموعه مقالات

فروردین ماه ۱۳۹۹

اندیشه‌های بزرگ‌ترین

رویارویی پراکنده نظامی ترکیه،

متحدان و تروریست‌ها و چند احتمال

الحمد لله

انديشكده راهبردي تبين

مجموعه گزارش راهبردي

روياري پراكنده نظامي تركيه، متحدان و تروريست‌ها و چند احتمال

وبگاه انديشكده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، اقدسيه، خيابان شهيد موحد دانش، خيابان نسترن، پلاك ۳۲، واحد ۱۱

كد پستي : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمبر : ۸۹۷۷۱۹۶۴

فهرست

۶	مقدمه
۶	ناراضیان توافق اردوغان-پوتین
۸	درگیری میان متحدان آنکارا
۱۰	نتیجه‌گیری

مقدمه

در روزها و هفته‌های اخیر، برخی اخبار از درگیری نظامی ارتش ترکیه با تروریست‌ها و همچنین رویارویی نظامی برخی گروه‌های مسلح وابسته به آنکارا با یکدیگر در سوریه حکایت داشته است. ترکیه اگرچه از دید برخی تحلیل‌گران، پدروخوانده بسیاری از معارضان و برخی گروه‌های تروریستی حاضر در منازعه سوریه دانسته می‌شود، در ماه‌های اخیر اما با پیش‌روی‌های دمشق و متحدانش با دشواری‌های بسیاری برای مدیریت متحدانش مواجه شده است.

ناراضیان توافق اردوغان-پوتین

توافق اخیر پوتین و اردوغان از جنبه‌های متفاوتی هم برای معارضان و هم برای تروریست‌ها، ناامیدکننده بود. زیرا نه تنها به‌رغم تأکید مکرر اردوغان برای لزوم بازگشت ارتش سوریه به مرزهای توافق سوچی، این اتفاق نیفتاد و مناطق مهم آزادشده به‌ویژه در جنوب استان ادلب در اختیار دمشق باقی ماند؛ بلکه شعاع ۶ کیلومتری جنوب و شمال بزرگراه M۴ نیز باید از حضور تروریست‌ها پاک‌سازی شود. موضوعی که معارضان در رسانه‌های خود نسبت به آن معترض شدند و تروریست‌ها تلاش کردند در میدان، مقابل آن بایستند.

این توافق از جنبه‌های مختلف باعث سرخوردگی معارضان و به‌ویژه تروریست‌ها شد. نخست آن که تروریست‌ها و هواداران آن‌ها امیدوار بودند که اردوغان بتواند پوتین را قانع کند تا اسد به مرزهای توافق سوچی بازگردد و تروریست‌ها نیز بتوانند به شهرها و مناطقی از جمله سراقب، معره‌النعمان، خان‌شیخون و ... بازگردند. نقطه منفی دیگر این توافق از منظر

تروریست‌ها این بود که باید تا شعاع ۶ کیلومتر از جنوب و شمال بزرگراه M۴ را تخلیه کنند و این یعنی احتمالاً در آینده، دمشق به جای مسکو در این منطقه مستقر خواهد شد. بنابراین نه تنها به‌رغم تأکید مکرر اردوغان برای لزوم بازگشت ارتش سوریه به مرزهای توافق سوچی، این اتفاق نیفتاد و مناطق و شهرهای مهم آزادشده در اختیار دمشق باقی ماند؛ بلکه روس‌ها به عنوان متحد سوریه به بزرگراه راهبردی M۴ رسیدند.

در بستر این ناراضی‌ها، ۲۰ مارس جاری و هنگام گشت‌زنی مشترک نیروهای ترکیه و روسیه در بزرگراه M۴ و در اثر حملات تروریست‌ها، ۲ نظامی ترک کشته و یک نفر نیز زخمی شد. البته پیش و پس از این حمله نیز تعدادی از هواداران گروه‌های تروریستی با تجمع در برخی مسیرها از جمله جنوب جسرالشغور، با تخریب پل‌ها، انفجار و ایجاد خاکریزهای متعدد، تلاش کردند تا از گشت مشترک مسکو-آنکارا در راستای اجرای مفاد توافق اخیر پوتین-اردوغان، ممانعت کنند.

از این رو به نظر می‌رسد هم تروریست‌ها از اقدامات ترکیه سرخورده شده‌اند و هم آنکارا مانند گذشته، فرمانده بی‌چون و چرای آن‌ها نیست. در این شرایط این گروه‌ها تلاش می‌کنند با اقدامات این‌چنینی، اعتراض خود را به ترکیه منتقل کرده و نشان دهند که اردوغان نباید آن‌ها را نردبان روابط خود با پوتین کند. این احتمال وجود دارد که حداقل برخی از تروریست‌ها اکنون به این باور رسیده باشند که آنکارا نه توانایی جلوگیری از بمباران روس‌ها را دارد و نه می‌تواند در رایزنی‌های سیاسی با مسکو، التیامی بر شکست‌های میدانی باشد.

با این حال این احتمال را نیز نمی‌توان منتفی دانست که امکان دارد بخش نامعینی از بدنه گروه‌های تروریستی، مأموران مخفی دمشق باشند که با رخنه در صفوف این گروه‌ها و انجام

چنین اقداماتی به دنبال ایجاد زمینه‌ای برای مراحل بعدی عملیات دمشق و متحدان در مناطق اشغالی هستند. هرچند که چنین احتمالی نیاز به شواهد و قرائن فراوانی دارد.

درگیری میان متحدان آنکارا

رویداد دیگری که در روزهای اخیر به وقوع پیوست، درگیری میان برخی گروه‌های نزدیک به آنکارا در شهر الباب در شمال شرقی حلب بود. بر اساس اخبار منتشرشده از این شهر، اعضای گروه احرارالشرقیه که از متحدان ترکیه محسوب می‌شوند با حمله به بیمارستانی در این شهر با پلیس نظامی الباب وابسته به ارتش آزاد سوریه درگیر شدند که منجر به کشته شدن ۲ نفر از اعضای احرارالشرقیه شد. اگرچه برخی اخبار حاکی است، این گروه حتی توانسته است تا کنترل بخش‌هایی از الباب را به دست بگیرد.

این وضعیت نشان می‌دهد که صف متحدان ترکیه در سوریه ناهمگن است. هرچند که چنین منازعاتی در گذشته نیز مشاهده شده است. به صورت کلی ترکیه رفتارهای متناقضی را در حمایت از معارضان و گروه‌های تروریستی از خود بروز داده و گاهی حتی متحدان خود را رها کرده است. شاید یکی از مشهورترین نمونه‌های این تعارض رفتاری، رویارویی نظامی تحریرالشام با گروه نورالدین الزنکی در ژانویه ۲۰۱۹ بود که تحریرالشام در سایه سکوت آنکارا، توانست مناطق زیرسلطه این گروه مورد حمایت ترکیه را در غرب حلب تصرف کند. درگیری‌های اخیر در الباب اما میان دو گروه از متحدان آنکاراست و باید دید رفتار ترکیه چگونه خواهد بود.

صف متحدان ترکیه در سوریه ناهمگن است. هرچند که چنین منازعاتی در گذشته نیز مشاهده شده است. به صورت کلی ترکیه رفتارهای متناقضی را در حمایت از معارضان و گروه‌های تروریستی از خود بروز داده و گاهی حتی متحدان خود را رها کرده است

نتیجه‌گیری

به هر روی به نظر می‌رسد ترکیه امروز باید به این مسئله بیش از گذشته بیاندیشد که با چنین تنوعی از معارضان و گروه‌های تروریستی چگونه می‌خواهد منافع خود در سوریه را دنبال کند. با وجود نابودی یا تضعیف برخی گروه‌های تروریستی در اثر حملات ارتش سوریه و متحدان در ماه‌های اخیر و کوچ برخی گروه‌های دست‌پرورده آنکارا به لیبی، همچنان اما تنوع مطلوبیت‌های متحدان اردوغان در سوریه بسیار است. موضوعی که شاید در آینده چالشی برای رئیس‌جمهور جاه‌طلب ترکیه باشد.

اندرشکده بزرگترین

نشانی ما در شبکه های اجتماعی:

@Tabyincenter

www.tabyincenter.ir